

Bakalářská práce:

Jídelní a stravovací zvyky ve starověké Palestině, 53 s.

Jméno a příjmení (studentka): Václava Dabrowská.....

Oponent: PhDr. Josef Bartoň, Th.D.

Posudek oponenta:

Candidata bacalaureatus Václava Dabrowská předkládá k obhajobě práci, která se chce (na základě studia Písma a sekundární literatury) zaměřit na to, „*jaké byly jídelní zvyky v době končícího Starého a začínajícího Nového zákona*“, ... i na to, „*jaký byl postoj Ježíše k jídlu, hostinám, jaká vznesl přirovnání na adresu hostin a co pro nás z jeho postoje k jídlu vyplývá*“, a chce se pokusit „*zodpovědět otázku, proč je hostina tak důležitým motivem v Bibli*“ (Úvod, s. 3–4). Bakalářská práce se skládá (pomineme-li stručný Úvod a shrnující Závěr) ze dvou relativně autonomních oddílů (uvnitř samozřejmě dále strukturovaných): 1. *Exkurz do života v antické Palestině* (s. 6–27; spíše než o „exkurz“ jde o zeširoka pojaté uvedení, o představení příslušných reálií, většinou na základě poznatků posbíraných ze sekundární literatury a utříděných v souladu se stanovenou strukturou práce), 2. *Ježíš a dobové předpisy vztahující se k jídlu* (s. 28–46; je to část, která více pracuje s texty Písma a která z logiky věci již obsahuje více teologických „náběhů“). Není příliš zřejmé, proč autorka vícekrát zabíhá (i v rozsáhlých, několikastránkových pasážích!) dosti daleko mimo téma: např. na konci první části je uveden recept na středoevropskou židovskou pochutku „*gefилte fiš*“ (což je pokrm, který pokud vím není pro starověkou Palestinu doložen), podobně v závěru druhé části je celkem neústrojně zařazena subkapitola *Problémy křesťanů v antické společnosti* (jde o exkurz shrnující důvody a podoby pronásledování křesťanů v římské říši, její větší část ale podle mého mínění nemá nic společného s tématem jídla). *Závěr* (s. 47–49) se jen v několika řádcích věnuje tomu, co má uvedeno v podnadpise (*Teologický rozměr jídla a stolování v tradici Ježíšově (nejen eucharistie): proč je společenství stolu tak zásadní skutečností antropologickou i teologickou*), jeho větší část totiž víceméně opakuje některé informace patřící do prvního oddílu (a to zhusta podrobnosti typu „*máslo se připravovalo v máselnicích*“).

Co do **rozsahu** (asi 63 „normostran“) spis dosti výrazně přesahuje minimální délku předepsanou pro bakalářskou práci (40 „normostran“). K tématu, které je takto široké, by jistě bylo možné najít řadu dalších titulů odborné literatury. Pro bakalářskou práci (chápeme-li ji jako práci spíše „přípravnou“) však snad to, co je uvedeno v **seznamu literatury**, vcelku dostačuje.

Příklady jednotlivých věcných chyb:

- „*staří Římané vínem vydatně zapíjeli každou slavnost ... Židé, jak jim ukládal Mojžíšův zákon, byli opatrnější a při oslavách a svátcích víno ředili vodou*“ (s. 47) – ani Římané přece téměř nikdy nepili čisté víno!
- „*Sukot ... Symbolem tohoto svátku jsou palmové, vrbové nebo myrtové větve nebo citrusový plod zv. etrog*“ (s. 20) – jde o tzv. čtyři druhy (*Arba'at Ha-Minim*), které všechny musejí být obřadně drženy (cedrát v jedné ruce, svazek větví v druhé).
- „*O mase se zmiňuje Bible několikrát. Vedle pobízení k jídlu je zde v 1S 2,15 ve zmínce: '... dej masa, ať upeku knězi' patrná úprava masa pečením. V části Nového zákona Ef 5,30 se*

říká: *'... jsme z masa jeho a z kostí jeho'*. Tímto veršem jsou Efezští vybízeni k tomu, aby milovali své ženy, jako Ježíš Kristus miloval církev. Maso se jedlo jen zřídka, zvláště, pokud rodina nepatřila k bohatým vrstvám. " (s. 16) – autorka zde tak říkajíc propojuje „páté přes deváté.“

Pokud jde o **pravopisnou, gramatickou, a redakční** stránku práce, lze zde nalézt řadu pochybení, poklesků a přehlédnutí.

Pochybení **pravopisná** jsou spíše výjimkou:

- „...patřili kozy, ovce, osli, telata“ (s. 6)
- „uctívali Kult Velké Matky“ (s. 15)

Příklady **gramatických** (morfologických, syntaktických) lapsů:

- „přivázal jí za nohy postele“ (s. 18)
- „nejedli vepřové, protože jej považovali“ (s. 47)
- „bohů jako je Isida nebo Artemida“ (s. 41)
- „opilst a sexuální nevázanost, běžné v rámci antických řecko-římských hostin byla s posměchem kritizována“ (s. 22)

Příklady **redakčních** přehlédnutí a chyb:

- „Lidé od dob kamenné uctívali Kult Velké Matky“ (s. 15)
- chyby v „sazbě“, např. velikost písma (např. pozn. 35 a 36) nebo absence mezery po tečce (pozn. 47).

Stylisticky má práce spíše kolísavou úroveň. Občas se vyskytne vyslovená neobratnost nebo dokonce zcela temná formulace, např.:

- „V této práci nahlédneme na aspekty, které se týkaly každodenního života“
- „Proto se začala konat taková praxe, že ...“ (s. 41)
- „Díky výzkumům můžeme s jistotou říci, že se velké oblíbeně těšila především produkce masa.“ (s. 6)
- „O medu hovoří 5x nejčastěji ze všech knih Bible“ (s. 16)
- „Mezi předměty, které byly nalezeny po vykopávkách, jak bylo výše zmíněno, patřily i vnitřnosti, jako ledvinky, stehna, mozek a jazyk“ (s. 7; také mi není jasné, jak se mohly po vykopávkách najít *vnitřnosti* a jak je možno mezi vnitřnosti zařadit *stehna*)

Jako celek práce kolegyně Dabrowské nicméně vykazuje snahu široké téma nějak systematictěji uchopit a ovládnout. Kandidátka nastudovala jisté penzum literatury a podařilo se jí práci vtisknout alespoň v hlavních obrysech smysluplnou strukturu. Vytčený úkol byl, domnívám se, zhruba splněn, ač téma na leckterých místech spíše „přemohlo“ autorku, místo aby ona zkontrolovala je. S výhradami, jež jsem nastínil výše (především chápou bakalářskou práci jako práci spíše „přípravnou“), **doporučuji** spis k obhajobě, ale navrhuji jej hodnotit nejvýše známkou **dobře**.

V Praze dne 29. 5. 2010.

